

REC'D NOV 12 1971

VIENTYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

85 M. 16 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1971 M. SPALIO (OCTOBER) 15 D.

Telephone:
APplegate 7-7257

KAINA 30 C.

VILNIUJE, Gedimino aikštėje - garsioji Varpinė ir Katedra, kuri dabar paversta Paveikslų galerija. Čia ruošiami ir koncertai.

Vaclovas Daunoras laimėjo "Grand Prix"

Toulouse, arti Ispanijos, Prancūzijoje vykusiame aštuoniolik-tajame tarptautiniame vokalistų konkurse Vaclovas Daunoras iš-kovojo aukščiausią apdovanojimą "Grand prix".

Korespondentams Vaclovas Daunoras pareiškė:

- Tarptautiniai Toulouzos vo-kalistų konkursai, pastoviai ren-giami nuo 1954 metų. Juose yra dalyvavę visų kontinentų atsto-vai. 1957 metais konkurso didįjį prizą iškovojo tarybinė dainininkė G. Oleinichenka. 1962 m. - G. Kovaliova. Šių metų konkurse, aukščiausias įvertinimas atiteko maskvietei G. Fominai ir man. Esu laimingas, kad pasisekė ge-rai reprezentuoti Lietuvos mu-zikinę kultūrą. Prie mano sėk-mės konkurse daug prisidėjo ir puikus akompaniatorius G. Trin-kūnas, beje, padėjęs ir anksčiau tiek man, tiek ir kitiems Lietu-vos dainininkams įvairiuose konkursuose iškovoti pergalės.

Varžybose dalyvavo 127 daini-ninkai. Daugiau pusė jų buvo ba-ritonai ir bosai, pagrindiniai mano varžovai. Trijuose ratuose originalo kalba teko dainuoti senąją klasiką, romansus, operų arijas. Iš 220 galimų taškų pirmame rate gavau 187, antrajame - 207, o trečiajame - visi vie-nuolika vertinimo komisijos na-rių vienbalsiai "Grand prix" pa-skyrė man.

Šis vokalistų konkursas man buvo paskutinis. Mat, iškovojus Toulouse Grand Prix, tarptauti-nė konkursų federacija jau nebe-leidžia daugiau dalyvauti tarp-tautiniuose konkursuose.

TRUMPAI

Kinija skelbia, kad jai grėšias pavojus iš Šiaurės. Kinija kar-toja Trockio tezę, kad socializ-mo pergalės negalima laukti kol neįvykusi pasaulinė revoliucija, ji neįmanoma be pasaulinio karo. Kinijoj ruošiamasi "apgulos tvirtovei". Maskva pyksta, kad tokio įsitikinimu Kinija kludo komunizmui.

Arabų respublikos - Egiptas, Sirija ir Libija susitarė susijung-ti. Sostinė bus Kairas. Preziden-tą rinks kiekvienam terminui pa-sirinkant dandidatus iš visų trijų valstybių.

Milijoninis fondas dar be milijono

VYTAUTAS ZALATORIUS

Prieš devynerius metus dr. A. Razmai kilo geniali idėja sutelkti milijoną dolerių ir iš procentų finansuoti lietuvišką veiklą. Taip gimė Lietuvių fondas, liaudies dar vadinamas "Daktarų fondu", nes jo narių tarpe neproporcingai daug gydytojų.

Fondas buvo inkorporuotas Illinois valstijoje 1962 m. kovo 14 d., turi šiandien daugiau kaip 700 tūkstančių pagrindinio kapitalo ir jau paskyrė lietuviškiems reika-lams 132 tūkstančius dolerių. Šiuo metu vyksta pelno komisijos svarstymai, ką paremti su šiu metų fondo pelnu, kuris siūlo maždaug 32 tūkstančius dol.

Taigi neabejotinai LF galima priskirti prie tų išeivijos institu-cijų, kurios atlieka didelį visuo-

meninį darbą, tokių, kaip lietuviš-koji spauda, lituanistinės mokyk-los, jaunimo organizacijos, kai kurios parapijos ir pan. Tuo pa-čiu fondas išsiskiria iš masės ki-tų organizacijų, kurios veikia siauru socialiniu pagrindu arba tiesiog kaip kokie plepių klubai, neatliekantieji išliekamos vertės darbu.

KAM KIEK

Svarbiausia fondo funkcija yra pelno paskirstymas. Čia laikoma-si bendros formulės: 50% švieti-mui, 25% projektams ir likę 25% kitiems reikalams. Pav., iš tų 132 tūkstančių išdalintų nuo fondo įs-teigimo 22.9% teko knygų leidi-mui, aukštajam lituanistikos mokslui 22.8%, ir mokyklų prie-monėms bei vadovėliams 19.4%.

Mažiau negu 10% skirta kultūrinei veiklai, mokyklinei spaudai, litua-nistinėms mokykloms (6,1%), jau-nimo veiklai, literatūros premi-joms, spaudai (2,6%), bei kai ku-rioms organizacijoms.

Praėjusiais metais Pelno skirs-tymo komisija gavo 46 prašymus maždaug 100 tūkstančių dol. su-mai. Teturėta tik 31 tūkstantis, kuris buvo išdalintas 26 prašyto-jams sekančiai:

- \$4,500 Fordhamo universiteto lituanistikos katedrai.
- \$2,000 Draugijai pavadintai "The Association for the Advancement of Baltic Studies".
- \$1,000 Rašytojų d-jos literatūros premijai.
- \$1,000 L. Jurgutytėi-Baldaufienei už "Lietuvių lyrikos antologijos" pa-ruošimą lietuvių ir vokiečių k.
- \$125 Studentei Bradūnaitei.
- \$125 Studentei Jurgelytei.
- \$1,000 Vaikų žurnalui "Eglutė".

Tęsiama 5 psl.

OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD was established in 1886 by Juozas J. Paukstys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. 11201.

VIENYBĖ co-owners are: Valerie Tysliava and Joseph N. Tysliava. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava, Ann Vaivada and Jonas Valaitis. Editor: Jonas Valaitis, Managing Editor: Valerie Tysliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Contributing Editors: Prane Lapiene, Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zatorius.

SUBSCRIPTION RATES: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. Editorial and Administrative Offices located at 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Tel.: APplegate 7-7257.

mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Kaž kur kas tai yra pasakęs, būk likimas tautai kaip kada užkaria tą patį - dusyk išgyventi: vieną - karžygiškai, kitą - kvailai.

Lietuvių išeivijai Amerikoje jau sukako daugiau šimtas metų. Pradžioje - tuoj kilo gyvybinis reikalas - atsirasti tautinei liberalinei srovei, kuri siektų puoselėti teisę - kiekvienam lietuviui prisilaikyti savų minčių, bet kad šiuos įvairiaminčius kartu jungtų ir bendrieji tautos reikalai.

Tokia dalykų būklė ypač pirmą sykį Amerikos lietuviuose sužibėjo kai dr. Jonas Šliupas ("laisvamanis"), kun. Burba ("klerikalas") ir Vienybės leidėjas ("tautietis") Juozas Paukstys, 1890 metais susitarė bendrai dirbti - tėvynės meilės vedini. Bet... lietuvių vienybė greit subyrėjo, ir Amerikos lietuviai pasirinko kelią - gyventi atskiromis "srovėmis". . .

* * * *

Idomu, kad tautinės liberalinės srovės reikalą pajuto iš "autoritarinės" Lietuvos atvykę 30,000 "tremtinių." Tiesa, vieni tuoj sutapo su poeto Juozo Tysliavos leidžiamąja Vienybė ir ši seną laikraštį išlaikyti garbingu šios srovės organu, koki savo istorijoje jis vis buvo. Dalis tačiau, prisilėmė ir įsipareigojo veikti senųjų Amerikos lietuvių įkurtuose laikraščiuose, kuriuose - tik labai iš lėto ir palaipsniui - išgrįsta pagyventi Vaižganto nuotaika Šliupui: "Jonai, tave myliu ir mylėsiu, bet tavo raštus deginau ir deginsiu."

Dauguma senuosiuose suoluose atsisėdusiųjų pakilo deginti ir ne taip kaip jie nori galvojančiųjų lietuvių raštus ir juos pačius. Bet atsirado ir būrelis, kuris, kaip Lietuvos liaudininkai, kurie negalėdami sugyventi su politiniais bendraminčiais, senais Amerikos lietuviais sandariečiais, - sukūrė naują Sėją, vėliau pakilo ir įkūrė Vienybė "mimėzą" - Akiračius. O dabar, štai, vilties netekusiųjų būrelis suskato leisti Naują Viltį.

* * * *

Jei Sėja, Akiračiai ir Naujoji Viltis iš tikrųjų ką nors naujo į mūsų spaudą įneštų, būtų galima nuoširdžiai sveikinti. Bei jeigu vaidina tik tą ką Vienybė per 84 metus karžygiškai atliko, jų pastangos, kaip tie istorijos tautoms užkraunami tie patys antrieji vaidinimai - yra labai neišmintingi. Ir Laisvoji Lietuva tevaudina, tik tą ką Bačkausko Saulė, su savo "ant kullio jojančiąja Taradaika tevaudino, kai pirmieji lietuviai išeiviai pusrasčiai Pennsylvaniaj Amerikai anglis kasė.

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

DR. P. DAUŽVARDŽIO NETEKUS

Mirė Dr. P. Daužvardis, vienas dar tebegyvų nepriklausomos Lietuvos simbolių.

Jo diplomatinis statusas nebuvo didelis - konsulas. Tačiau tai buvo didelio takto, gilios erudicijos žmogus. Prieš jį buvo nusistatę nebent tie, kur mato Lietuvos laimę tik tarybinėje santvarkoj.

Gan teisingai jį įvertino Vilnis: sako, jo liūdi jo šeima. Nenumanė Vilnis, kad jį išreiškė giliai tiesą: jo apgailėti susirinko jo lietuviškosios dvasios plati giminė, daug tūkstančių jį pažinojusių ir nepažinojusių.

Dr. V. Kudirka patarė tokių žmonių mirties atvejais nenusiminti. Jei audra išverstų vieną stulpą, sakė, tuoj kitą statykit. Labai gaila, su Daužvardžiu išvirto didelis stulpas, o kito jį panašaus kaip ir nesimato. Turime ne stulpų, bet paprastų kuolelių ir kreivų lazdy. Kažkas sužinojęs, kad Daužvardis mirė labai blogu laiku. Esą dabar geriau jo vietininko klausimų nekelti, nes kažkur gali būti dėl šio lietuviško posto iš viso neįgiamas atsakymas. Gaila, bet neatrodo, kad netolimoj ateityj laikai pagerės.

Padėtis blogiau kaip šuniška. Tas blusas kandamas kasosi, o lietuviams net ir su pasikasymu pataria palaukti.

TEŽYDI LIETUVA...

P. Jurkus parašė eilėraštį, o J. Strolia sukūrė muziką. Gavosi neblogas kūrinys, tinka giedoti ir bažnyčioje ir scenoje. VI. Ramojus Toronte pasipiktino, kad tą giesmę giedoja skautai prie laužo ir tuo būdu ją pažemino.

O aš manau, kad už tą giedojimą skautus reikia tik pagirti. Tokios giesmės, kaip "Marija, Marija" ir "Težydi Lietuva" giedotinos visur, kur tik balsas leidžiamas. Būtų negražu negiedoti.

Tiesa, negražu ir tokius klausimus kelti, nes susidaro įspūdis, būk autoriams pritrūksta sveikos nuovokos.

EGZOTIŠKAS

PATARIMAS TAUTINIŲ ŠOKIŲ SPECIALISTAMS

Rods, prieš pora metų Amerikoje lankėsi didelis tautinių šokių specia-

listas J. Lingys. Mūsų pseudopatriotai ta proga pylė neužtarnautas pamazgas ne tik ant J. Lingio, bet ir ant tų, kurie jį draugiškai priėmė.

Ar sąmoningai ar nesąmoningai, bet dabar J. Lingys prirengė išeivių šokių "specialistams" kartų atlyginimą: parašė daug labai vertingų istorijų - kiekvienam tautiniam šokiui atskirai. Jo sunaudota medžiaga ir jį priėmusius plūdo.

Jau nuo kovo mėnesio su pertraukomis tas tautinių šokių istorijas galima rasti čičagiškėjų pažangiųjų Vilny. Ogi mūsiškiai "patriotai" Vilnies negali skaityti, širdis neleidžia.

Lieka labai nemalonius pasirinkimas: arba - J. Lingio istorijomis nesidomėti, nuduoti išmoningus ir "patriotizmą" versti toliau, arba - praustuvę pripilti švesto vandens ir pabandyti nuprausti velnią. Manopatarimas - prausti velnią, prenumeruoti Vilnį.

SUMAŽĖJO KUNIGŲ SKAIČIUS

Vatikane vykstančiuose posėdžiuose, dalyvauja 210 vyskupų, jų tarpe ir Lietuvos vyskupas Labukas.

Posėdžiuose buvo atmetas klausimas leisti kunigams vesti žmonas. Dėl celebrato, mažesnės pagarbos kunigams, nukrypimo nuo tikėjimo, iškelimo lytinio palaidumo, jaunų kunigų palinkimo į politiką ir socialistinius darbus, sumažėjo kunigų skaičius. 1965 m. pasaulyje buvo 48,146 kunigai, dabar tebėra 23,822. Italijoje buvo 9,387 dabar 8,551; Ispanijoje buvo 7,903, dabar tik 3,932. Prancūzijoje, Belgijoje klerikų sumažėjo 50%. Perreikais metais Olandijoje buvo įventinti tik 4 kunigai. Per ketveris metus seminarijos studentų skaičius iš 2,070 sumažėjo iki 719. Brazilijoje iš 12,000 kunigų iš pareigų atsisakė 1,000. Meksikoje kunigų skaičius padidėjo.

Apie tai pranešdamas Jėzuitų organas Civiltas Cattolica pažymi, kad ir protestantų šalyse - Švedijoje, Anglijoje, Vokietijoje ir Šveicarijoje mažėja kandidatų į kunigus skaičius.

Lietuvoje kunigų yra apie 800. Kaune veikia kunigų Seminarija, kurioje yra 33 klerikai. Apie 30 kunigų per metus miršta, apie 3 iš seminarijos išeina į kunigus.

ATVIRAS LAIŠKAS JUOZUI TYSLIAVAI ANTRAJAM

Tavo artimiesiems yra didelis įvykis, kad po ilgų klajonių grįžai į tėvų namus ir dar visapusiškai pasirengęs gyventi ir dirbti.

Mano prašymas ir linkėjimas - būk dideliu įvykiu ir Vienybė. Matai, Juozai, kad iš visų lietuviškų laikraščių Vienybė ryškiai skiriasi. Tai maždaug įvykdyta linija, kurią savo gyvenimo gale nubrėžė Tysliava Juozas Pirmasis, poetas ir šlaip labai vertingas žmogus.

Dešimtį metų Vienybė griaua negyvyje ir niekam nereikalingus lietuviškus stabus. Bėgantis laikas ir daugelio galvojančių žmonių laikymasis jau neginčijamai įrodė, kad Vienybė ėjo teisingu keliu.

Man tik gaila, kad mūsų jėgų buvo per maža. Juk mes turėjome ne tik griauti, bet ir statyti, vis skaitantis su likimo mums šykščiai primestu laiku. Padarėme per mažai, nes mūsų buvo per mažai.

Dabar jau ateina naujos nuožmios bėdos, ateina mūsų visuomenės senatvė. Fizinė senatvė nebaisi, nes ji

yra gamtos dėsnis, senųjų vietos užima jaunesni. Išeivijos senatvė yra dvasinė. Jau ji reiškiasi jėgų išsisėmimu ir abejingumu lietuvių.

Išgalėjo į lietuvių atvirą žiūrą. Šlaip žmonės iš savo krautvėlių per langus žūri į gatvę ir mato gyvenimą, na, ir tautos gyvenimą.

Tysliavienės Vienybės lietuviškąjį misija nėra baigta. Mano linkėjimas Tau: būk lietuvių išeivijoje dideliu Juozu Tysliava Antruoju. Sėkmės!

Girnakalis

SVEIKINA PROF. J. ŽILEVIČIUS

Didžiai gerb. p. Tysliavienė: Nepaprastai apsidžiaugiau, perskaitęs Vienybėje, kad Tamsta sulaukė savo sūnaus Juozo Natango, dėl kurio ilgo negrižimo Tamsta labai sielvartavai. Dabar man pasidarė linksma, ir todėl Tamsta sveikinu, nes prasidės naujas džiaugsmingas gyvenimas. Prašau nuo manęs pasveikinti Juozą Natangą, kurį prisimenu, kaip gražų lietuviškai nusiteikusių jaunikaitei.

J. Žilevičius

Sukaktvinė C. Janušo darbų paroda

JONAS KIZNIS

Česlovo Janušo 40 metų kūrybinio darbo sukaktvinė tapybos paroda, surengta Lietuvių Moterų Klubų Federacijos, buvo gausiai lankoma. Paroda įvyko Pranciškonų namuose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. rugsėjo 25, 26 d.

Č. Janušas 1931 m. baigė Kauno Meno mokyklą ir nuo tų metų dalyvavo visose Lietuvių Dailininkų Sąjungos surengtose parodose. 1938 m. turėjo apžvalginę parodą Kaune. Dėstė piešybą įvairiose Lietuvos vidurinėse mokyklose. Dekoravo keletą pastatymų Valstybės Teatre: St. Santvaro Kaimynai; Vienuolio Žukausko Dauboje, Prieblandoje; St. Šimkaus Pagirėnai.

Po karo V. Vokietijoje Janušas dalyvavo keliose parodose įvairiuose Vokietijos miestuose.

1946 m. įsteigė IRO pripažintą Dailių Amatų Studiją Wuerzburge. Atvykęs į Ameriką, New Yorke ir Long Islande Janušas dalyvavo įvairių vietos menininkų sąjungų rengiamose parodose ir laimėjo kelias jų premijas. Asmenines parodas Janušas turėjo Philadelphiaj, Chicagoj, Bostone, Detroite, Waterbury ir Šiais metais čia minimą New Yorke.

Janušas neatskiriamas nuo jūros - nuo vandens. Jo pagrindinis objektas yra vanduo, o tema - šviesos santykis su vandeniu, įvairūs atspindžiai nuo vandens. Geriausiai šviesa atspindi nuo lygaus paviršiaus. Gal dailininkas tuo ir galima suprasti Janušo jūrą - ramią, raibuliuojančią mažom bangelėm, kada šviesos atspindėjimas ypač turtingas, įvairus. Mėnulio ir saulės atspindžiai kaitaliojasi Janušo drobėse. Vyrąja mėnulis. Vienas parodos lankytojas paklaustas, ko taip atidžiai nužvelgia paveikslus, kiek pašaipiai atsakė, ieškąs paveikslu be mėnulio. Tikrai, reta Janušo drobė be laumės tako. Mūsų liaudis mėnulio atspindį vandeny vadina laumės taku. Įdomu, kaip dailininkas fiksuoja šviesos efektus naktį? kai nėra spalvų. Naktis tapyta diena? Šviesos efektai netapomi iš atminties. Keistas ir nesuprantamas būtų falsifikatas, jeigu rytas būtų tapytas vakare, o vakaras ryte. Šviesos efektai fiksuojami, kai šviesa žaisdama klyno

paviršiuje, jaudina dailininko akį. Dailėje šviesos efektų betarpiškumas nepakeičiamas kaip poezijoje emocija.

Pagrindinis Janušo objektas - vanduo lemia jo spalvinę gamą. Jo drobėse vyrąja mėlyna spalva su turtinga skale įvairiausių tonų, pustomiųjų, jautriųjų atspalvių. Čia dailininkas yra pasiekęs aukštos technikos. Ne vienas iš jo paveikslų techniškai kruopščiai atliktas, pagautas objekto charakteris. Janušas mėgsta kartoti temas. Kai kurios jo kompozicijos tiek panašios, kad atrodo, lyg būtų printai. Jo mėgiama ir dažnai kartojama tema visiškai panašiose kompozicijose: mėnesiena su mėnuliu ir laumės taku jūroje. Matyt, dailininkas negali netapyti, bet neturėdamas naujų temų, kartoją tas pačias. Tokiu būdu jis savo meną surutinina, atimdamas iš jo kūrybinį polėkį. Sakoma, paveikslą reikia žiūrėti iš toli ir iš arti. Pirmuoju atveju pajuntama jo nuotaika ir suvokiama kompozicija, antruoju atveju paaiškėja jo techniškos detalės. Kartojamos temos gal ir skiriasi kai kuriom smulkmenom, bet jos jau nebekeičia paveikslu bendro vaizdo ir nuotaikos.

Atrodo, kad Janušui svarbu ne pati jūra, bet didelis vandens plotas, kuriame žaidžia Saulės ar Mėnulio šviesa įvairiais metų laikais, bet kuriuo paros metu, iš debesuoto ar giedro dangaus. Jei jūra galėtų kalbėti arba Neptūnas jos vardu, tai jis, galbūt, taip kreiptųsi į dailininką, grūmdamas savo trišakiu: Klausyk, Janušai, kaip tu ten vaizduoji mane lyg kokį ežeriukštį ar balą?! Žiūrėk, būk atsargesnis! Geriau paklausk, kaip mane apdainavo tavo tautietis Maironis, žiūrėdamas į mane nuo Birūtės kalno:

Išsisupus plačiai vakarų
vilnimis,
Man krūtinę užliek savo šalta
banga
Ar tą galią suteik, ko ta
trokšta širdis,
Taip galingai išreikšt, kaip ir
tu, Baltija!

Maironis šio posmelio pirmąja eilute sukuria galingos stichijos vaizdą, neapžvelgiamo vandens ploto, siūbuojančio didžiulėm bangom. Suprantama, jūra gali būti ir

rami, kokią ją vaizduoja Janušas. Bet jūros dvasia, jos charakterio individualus bruožas, kuo ji skiriasi nuo ežerėlio ar balos, yra Maironio posmelyje.

1970 metais Lietuvoje išleistam dailiam leidiny, Lietuvos Tapyba XVI - XIX, minimas dailininkas portretistas ir Vilniaus meno mokyklos tapybos katedros vedėjas Jonas Rustemas (1762-1835). Jis savo mokiniams mėgdavęs sakyti: Jeigu dailininkas drobėje neišreikš dvasios, tai, nors ir saulėje mirkytų savo teptuką, vis vien nenustebins tikro žinovo.

Be aliejaus ir akvarėlių Janušas turėjo ir besiužetinės tapybos darbų, išskabintų rūsyje. Tai spalvinės kompozicijos kito stiliaus ir mechanizuotos technikos. Nusileidus iš pirmo aukšto į rūšį, žiūrovą sutikdavo spalvų klyksmas, viens už kitą aštresni spalviniai kontrastai, rodos, varžė-

si dėl įtaigos ir ekspresijos. Pirmo aukšto ramybės ir jūkumo užliūliuotas žiūrovas pabudavo ir nustebdavo, kaip patekęs į kitą pasaulį. Tai tikras pogrindis! Kaip ir dera kiekvienam tikram pogrindžiui, taip ir šiam, rodostiktų paskirtis, susprogdinti pirmo aukšto "esteblišmentą", per daug nurimusį, kiek nuobodą ir monotonišką.

Sukakties proga parodos atidarymo akte Janušo kūrybą apibūdino Paulius Jurkus. Janušą sveikino Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, LR draugijos pirmininkas Tėvas Leonardas Andriekus, OFM, sveikino Pranciškonų administracijos vardu, Juozas Audėnas ir Aleksandras Vakselis savo organizacijų vardu, o raštu iš Californijos sveikino Vincė Jonuškaitė. Parodos atidarymo aktą pravedė ir dailininką sveikino A. Kazickienė.

Iš Vienybės puslapių

1902 METAI

PHILADELPHIJOJE kai kurios draugijos sumanė organizuoti Lietuvių Bažnytinę Uniją (tautinę bažnyčią). Projektas atpuolė dėl stokos nepriklausomų kunigų.

SLA savo narių priskaito 1,584. (Skiriantis su klerikalais buvo 1,404. Pas klerikalus dabar yra 979 nariai) SLA izde - \$2,968.65.

SUSIORGANIZAVO draugija "Aušra" moksleiviams šelpti.

GEGUŽES 21 D. Bostone įvyko SLA 17-tas seimas, su 66 delegatais. Valdybon išrinkta: prez. M. Valentinavičius; vice pres. J. Tareila; sekr. T. Astramskas; izd. T. Paukštis.

22 NR. - Paryžiaus Parodai (buv. 1900 m.) surinkta Amerikoje aukų \$2,168.73. Izde nuo parodos liko \$519.73.

TMD paskelbė konkursą dr. Kundirkos biografijai parašyti.

BIRŽELIO MĖN. socialistų kuopa pradėjo leisti neperiodinį laikraštį "Darbininkas" A. Lallo adresu.

RUGPIŪČIO 12 D. Trenton, Mo. mirė žymus veikėjas, Ignas J. Griešius.

NUSTOJO ežes žurnalas "Dirva" viso išleidusi 25 knygas.

GRUODŽIO 15 D. mirė žinomas rašytojas Jonas Mačys (Kėkštas) Vienybės Lietuvninkų redaktorius.

1903 METAI

PEREITAIŠ METAIS aukų surinkta: A. Gavieno šalpai \$76.37; A. Vištaliaus šalpai \$19.97; studen-

tams \$12.43; kankiniams \$59.97; kasyklų streikiertams \$1,864.06; Viso surinkta \$2,032.80. Knygų išleista 30.

SAUSIO 10 D. po dviejų metų pertraukos, pradėjo eiti "Darbininkų Viltis".

"DIRVA" vėl pradėjo eiti susijungusi su "Zinynu".

KOVO MĖN. ir per visus metus po kolonijas buvo rengiami "Aušros" 20 m. sukakties minėjimai.

PRASIDĖJO dvi agitacijos: 1. Pasiųsti dr. Šliupą delegatu į darbininkų kongresą Netherland valst., 2. Nupirkti iš Vokietijos "Rambyno" kalną.

GEGUŽES 21 D. Brooklyne įvyko SLA 18-tas seimas, su 71 delegatu. Į centro valdyba išrinkta: prez. J. Tareila; sekr. T. Astramskas; izd. T. Paukštis. Narių turi 2,757. Izde \$5,409.93.

"AUŠROS" draugija paskyrė tris stipendijas liet. studentams Europoje.

BIRŽELIO 7 D. Waterbury, Conn. įvyko Liet. Laisvamanių Susiv. 4-tas seimas. Izde buvo \$227.21; išleista knygų spausdinimui \$204.39.

LIEPOS 1 D. praeitu metų atvyko Amerikon 12,258 Lietuvių (9,079 vyrų ir 3,179 moterų.)

LIETUVIŲ Laisvamanių Susivienijimas išsiuntinėjo vizoms Europos valstybėms reikalavimą užstoti už Lietuvą prieš Rusiją.

RUGSĖJO 15 D. Vienybės Lietuvninkų redaktorium tapo J. O. Sirvydas (Vytauto Sirvydo tėvas).

LIETUVIAI PASAULYJE

PROF. J. ŽILEVIČIUS parašė ir iš spaudos jau išėjo didelio formato, 302 puslapių su 50 iliustracijų veikalas "Lietuvis vargonininkas išeivijoje". Išleido Muzikų - Vargonininkų S-ga. Veikalas pristatomas spalio 24 d. IV Mažosios dainų šventės metu, Elizabeth, N. J.

JUOZAS VILČINSKAS spalio 4 - 8 dd, dalyvavo Britų Darbo partijos suvažiavime Brighton mieste, Anglijoje.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS koncertuos Philadelphia, Pa. lapkričio 6 d., Town Hall prie Broad ir Race gatvių. Pradžia 6 v.v. Lapkr. 7 d. Čiurlionio ansamblis dalyvaus Romo Kezio ruošiamajame koncerte, Richmond Hill, N. Y. High School salėje, 89-30 114th St. Pradžia 3 val. p.p.

VINCAS DEGUTIS, gyv. Cleveland, Ohio, paminėjo savo 90 metų gimimo sukaktį.

LAA KLUBAS, Hartforde, Conn., savame Lighthouse Grove Parke, E. Hartforde, paminėjo 60 m. sukaktį, ta proga surengdami pobūvį su vaišėmis šokiais ir loterija. Minėjimui vadovavo klubo pirm. Juozas Thomas.

JONAS DAUDERYS, Vilniaus trečiosios klinikinės ligoninės chirurgas visasąjunginio širdies ir kraujagyslių Chirurgijos Instituto mokslinėje taryboje Maskvoje apgynė medicinos mokslų daktaro disertaciją. Tai kojų venų specialistas, gydytojas - praktiko darbą sėkmingai derinant su moksliniais tyrimais. Jo daktaro disertacijos tema - "Potrombozinis sindromas ir jo gydymas".

ASTRA IR ALFREDAS ŠALČIAI, pramoginės muzikos dainininkai, gyvenantieji Vak. Vokietijoje, koncertavo Chicago lietuviams. Jiedu yra dvynukai, gimę 1944 m. Kėdainiuose. Neseniai Vokietijoje buvo išleista jų pramoginės muzikos plokštelė vokietių kalboje. E. Šulaičio nuotrauka

CARPENTER
CABINET
MAKER

CUSTOM BUILT
CABINETS

- BOOKCASES
- ANTIQUE REPAIRING
- FORMICA WORK SPECIALISTS

AUGUST VILENIŠKIS
119-20 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.

VIRGINIA 7-5760

"Lietuva" ansamblio nariai Vilniaus geležinkelio stotyje, pasiruošę išvykti gastroliams V. Europoje. Prancūzijoje ansamblis koncertuos net 3 savaites.

HAVEN RESTAURANT & BAR
su sale įvairioms pramogoms
naujoje nuosavybėje
CHICKS REEF VARDU

94-25 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
(arti BMT Jamaica traukinio Woodhaven stoties)

TELEFONAI: 441-5284 ir 846-9271

Visi kviečiami atsilankyti pasivaikinti ir pasinaudoti jaukia sale.

VISA DA BŪSITE PUKIAI PAVAIŠINTI

SAVININKAS JONAS ČEKAVIČIUS

Ekskursijos į Lietuvą 1972 m.

Walter Rask-Rasčiauskas jau 11 metų organizuoja grupes į Lietuvą ir jo rengtos ekskursijos vyksta sklandžiai ir tvarkingai. Šią vasarą American Travel Service Bureau vežė 6 grupes į Lietuvą. Dėl vėlyvo užsiregistravimo ne visus galėjome prijungti, nes trūko vietų. Norėdami patenkinti didesnę skaičių lietuvių 1972 metais, turime užplanavę net 10 ekskursijų. Galėsite pasirinkti patogiausią išvykimo datą, kuri geriausiai atitiks Jūsų atostogų laikui. Ekskursijos bus nuo 17 iki 21 dienų. Bus galima prisijungti Chicagoje, New York'e ar Montrealyje.

Planuokite iš anksto, registruokites jau dabar.

INFORMACIJŲ KREIPKITĖS:

American Travel Service Bureau

9727 SOUTH WESTERN AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60643

WALTER RASK, PRESIDENT

TELEPHONE 238-9787

Taip pat sudarome iškvietymus giminių apsilankymui Amerikoje; suteikiame informacijas kelionių reikalais į visus pasaulio kraštus; parūpiname bilietus ir reikalingas visas.

LIETUVIAI CHICAGOJE

Milijoninis fondas

Tęsinys iš 1 psl.

VYTAUTAS ZALATORIUS, artimas Vienybės bendradarbis, buvo sukviestas nemažą būrį tautiečių į savo namus. Visus skaniai pavaišino ir parodė skaidrių iš keilionės, kurią kartu su šeima jis atliko praėjusią vasarą, nuvažiuodamas į Kanadą ir Aliaską. Svečių tarpe buvo poetė Gražina Tulauskaitė, žurnalistas Gediminas Galva, muzikas K. Steponavičius, dr. J. Leseckas su žmona, dr. L. Ragas su žmona, Ed. Šulaitis su žmona ir eilė kitų. V. Zalatorius yra LB Cicero apylinkės pirmininkas ir Cicero pradinės mokyklos lit. klasės tėvų komiteto pirm.

JUOZAS KREIVĖNAS, Cicero li-tuanistinės mokyklos vedėjas, mokyklos tėvų susirinkime pranešė apie organizuojamą jaunimo ekskursiją į Lietuvą kitų metų vasarą. Pagal jo pranešimą, nuvykę mokiniai Lietuvoje galės būti 3-4 savaites, kurių ilgesni laiką praleis jaunimo stovyklose. Vyks ir palydovai - tėvai. Po susirinkimo nemaža tėvų reišė susidomėjimą tokia ekskursija ir norą drauge vykti.

EDMUNDAS JUŠKYS, T. Sąjungos Washingtono konsulas, spalio pradžioje lankėsi Ciceroje ir Chicagoje. Aplankė ir Spaudos knygy-ną Ciceroje, kuriam vadovauja J. Dainauskas ir J. Kreivėnas. Taip pat viešėjo ir pas privačius asme-nis, o Mildos salėje pasveikino pa-žangiųjų veikėją prof. B. Kubilį jo 80 m. sukakčiai paminėti su-rengtoje pramogoje.

VYT. K. SADŽIUS, V. Rasčiausko ekskursija buvo nuvykęs į Lietu-vą. Aplankė savo artimuosius ir plačiau pavažinėjo po gimtinę. Jis yra stovybininkas, anksčiau kurį laiką gyvenęs Argentinoje. Nesenai iš spaudos išėjo jo poezijos knyga (A. Kristalponio vardu) "Visas turtelis - šimtinė".

LIETUVA meno ansamblis Chica-goje minės savo 25-rių metų su-kaktį gruodžio 11 - 12 dienomis, Marijos aukšt. mokyklos salėje. Statys Gasparo Veličkos veikalą, kuriam muziką parašė B. Budriū-nas, libretą Anatolijus Kairys.

EDMUNDAS JASIŪNAS iš Chica-gos išvyko į Pennsylvania studijuoti pirmųjų lietuvių kolonijų an-gliakasyklų rajoną, kuriame gimė Vienybė. Jis yra lietuvių aviacijos klubo veikėjas.

ALT 31-sis suvažiavimas įvyks lapkričio 13 d., 20 val. r., Midway House, 5400 S. Cicero Ave., Chi-cagoje. Išvakarėse, lapkr. 12 nuo 7 iki 10 val. vak. bus atstovų pri-ėmimas ir susipažinimas ALT pa-talpose, 2606 W. 63rd Street.

DR. BRUNO LEPARSKIS išrinktas Kiwani International Klubų Chica-gos 4 distrikto pirmininku, Lt. Governor titulu. Distrikte yra 14 klubų.

ALT pirmininkas dr. K. Bobelis ir vicepirm. dr. K. Šidlauskas lan-kėsi Washingtono spalio 6 - 7 die-nomis. Aplankė pulk. K. Škirpą, kalbėjosi su žurnalistu Trohan, dalyvavo pasitarimuose su Lietu-vos atstovu min. J. Kajecku ir dr. S. Bačkiumi. ALT atstovus Baltuose rūmuose priėmė prez. R. Nixono patarėjas George Bell. Valstybės dept. ALT atstovus priėmė vienas iš pavaduotojų. Buvo diskutuojama kaip papildyti Baltijos valstybių diplomatinės ir konsularinės ats-tovybės jaunesniais žmonėmis.

VIENYBĖS atstovybėje Chicagoje (1911 S. 49th Ct., Cicero, Ill, tel. 656-1357) galima įsigyti pavie-nių Vienybės numerų. Taip pat galima gauti ir lietuviškų tautinių kostiumų bei įvairių suvenyrų iš Lietuvos gana nebrangiomis kai-nomis.

- \$8,650 Bendruomenės Švietimo tarybai skirtingiems tikslams.
- \$500 J. Girniui už "Lietuvių filosofijos istorijos" paruošimą.
- \$2,200 Lituanistikos katedrai Chicagos universitete.
- \$1,000 Lituanistinei stipendijai prie Chicagos universiteto.
- \$1,000 Jaunimo centro praplėtimui Chicagoje.
- \$1,000 Jaunimo kongreso 1972 metų rengėjams.
- \$1,000 Vasario 16-tosios gimnazijos bendrabučio Vokietijoje statybai.
- \$1,000 Pasaulio Lietuvių bendruomenės valdybai.
- \$500 "Lituanus" žurnalui.
- \$500 Lietuvių moterų federacijai New Yorke.
- \$500 "Ateities" žurnalo literatūros fondui.
- \$500 Išeivijos lietuvių poezijos antologijos paruošimui.
- \$500 Lietuvių muzikologijos archyvui.
- \$500 Tėvų saleziečių mokyklos bendrabučio statybai.
- \$500 Kultūros fondo dramos studijai.
- \$500 Čiurlionio ansamblio išvykai į Pietų Ameriką paremti.

DR. K. AMBROZAITIS, Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas.

ŠEŠI UŽ VISUS

Pagal įstatus, Skirstymo komi-siją sudaro šeši asmenys. LF ta-ryba pakviečia tris iš jų, o kitus tris deleguoja JAV LB centro val-dyba. Šių metų komisijoj iš fondo pusės yra daktarai F. Kaunas, A. Razma ir J. Valaitis, o iš Ben-druomenės pusės kun. J. Borevi-čius, S. J., A. Kairys ir J. Kava-liūnas. Komisija paprastai turi tris posėdžius. Pirmajame susipa-žįsta su gautais prašymais, kurių šimmet maždaug tiek pat gauta kaip pernai - netoli 50. Antrajame posėdyje tuos prašymus svarsto ir pagaliau trečiajame paskiria pi-nigus. Pirmasis šių metų komisi-jos posėdis įvyko spalio 7 d. Sekantis numatomas gruodžio pra-džioje ir lemiąsiasis gruodžio pa-baigoje. Skirstymo rezultatai bus paskelbti apie Naujuosius Metus.

Skirstymo komisija veikia auto-matiškai. Nors įstatai ir numato, kad ji savo "rekomendacijas pa-teikia LF Tarybai", bet praktiš-kai jos iniciatyvą yra galutinai ir Taryba jų kažkodėl netvirtina. Porinis komisijos narių skaičius taip pat neapgalvotas, nes spren-dimai daromi "paprasta posėdy dalyvaujančių narių dauguma." Įstatai net nenumato šios komisi-jos kvorumo. Teoretškai ir vie-nas komisijos narys, kitiems ne-atvykus, galėtų išdalinti pats vie-nas visą fondo metinį pelną. Šito-kia komisijos veikla taip pat prieštarauja ir kitam įstatų pa-ragrafui, kur pasakyta, kad "me-tinis narių susirinkimas yra vy-riausiasis LF organas." Koks jis "vyriausiasis organas", jeigu svarbiausioje fondo veikloje, pel-no skirstyme, neturi jokio balso?

TIE PATYS ŽMONES

Kita fondo silpnoji pusė yra jo kadry pastovumas. Štai, pvz., iš 1965 m. Fondo tarybos šimtinėn-je trūksta tik keturių asmenų. Šių metų fondo valdybos pirmininkas dr. K. Ambrozaitis jau išrinktas sekančių metų fondo tarybos pir-mininku. Į dr. Ambrozaitio vie-tą sekančiais metais pereina šių metų Skirstymo k-jos pirminin-kas dr. J. Valaitis. Ir taip kas me-tai fondo vietos paskirstomos lyg

tame vaikų žaidime, kur vienas vaikas iššoka iš apybrėžto rato, kitas įšoka, paskui vėl tie patys apsieičia. O visgi beveik 3,000 fondo narių tarpe turėtų būti ir daugiau gabių žmonių ne vien tie keli daktarai. Fondo nariu tampa žmogus paaugęs bent 100 dol. Kiekviena šimtinė reiškia vieną balsą.

H. DARAS, Lietuvių Fondo iš-dininkas.

A. REKLAITIS, Lietuvių Fondo v-bos vicepirm. ir medalių pla-tintojas.

Gal dėl minėtų priežasčių LF augimas ir sumažėjimas. 1970 m. spitalo prieaugis buvo mažiausias per paskutinerius penkerius me-tus - tik 65,398 dol., kai tuo tar-pu 1968 m. buvo sutelkta rekor-dinė 115,728 dol. suma. Šimtinis fondo vėjus New Yorke vidutiniš-kai pavyko, kur stambiausio fon-do aukotojo dr. J. Kazicko ir A. Sabalio dėka buvo surinkta 7 tūk-sančiai dolerių. Chicagoje norima panašų vėjų praveisti lapkričio mėn., bet iki šiol nepasisėkė su-daryti vėjus komitetą, atrodo, vien tik dėl to, kad fondo vadovai neranda sau "patikimų" žmonių ir nenori jų ieškoti plačiojoje lie-tuviškoje visuomenėje, kur juk ne visi su daktarų titulais arba ka-talikiškos pakraipos. Tam tikslui šauktas fondo įgaliotinių susirin-kimas spalio 8-tą (antras toks) komiteto nepajėgė sudaryti, nes atrodo, suvažiavo ne tie įgalioti-niai, kurių vadovybė laukė. Buvo pavesta Chicagos Bendruomenės pirmininkui J. Jasaičiui ir ilga-mečiui fondininkui A. Reklaičiui tokį komitetą sudaryti vėl pagal principą "toks tokį pasižino ir į vaišes pavadino".

Pabaiga 12 psl.

LIETUVIŲ FONDO ORGANAI

TARYBA, renkama metinio susirinkimo trims metams. (Kiekvienais metais perrenkamas trečdalis tarybos narių.)

- Dr. K. Ambrozaitis
- Dr. G. Baubakas - pirmininkas
- B. Brazdžionis (poetas)
- H. Daras
- F. Eidimtas
- V. Kamantas
- Dr. F. Kaunas
- Dr. J. Kazickas
- Dr. P. Kisielius
- V. Kutkus
- V. Naudžius
- S. Rauckinas - sekretorius
- DR. A. Razma
- A. Reklaitis
- A. Sabalis
- Dr. V. Šimaitis
- Dr. J. Valaitis
- A. Vakselis

Teisinis patarėjas yra V. Yasus.

VALDYBA, renkama tarybos administraciniais uždaviniais vykdyti:

- Dr. K. Ambrozaitis - pirmininkas
- A. Reklaitis - vicepirmininkas
- Dr. V. Šimaitis - vicepirmininkas
- H. Daras - išdininkas
- J. Kučėnas - sekretorius

Valdybos teisinis patarėjas yra S. Žumbakis.

KONTROLĖS KOMISIJA: K. Grina
P. Kilius
V. Orentas

ISPŪDŽIAI

Kas įdomiausia Lietuvoje

JONAS VALAITIS

Grižęs iš Europos atostogų, (kurios tikrumoje nebuvo atostogos, bet turistinis aptarnavimas, posėdžiai su įvairių įstaigų pareigūnais, nuotraukų ir užrašų išpūdžiams paruošimas) - New Yorke radau daug darbų. Nors jų didesnę dalį atliko namie likusieji: Valė Tysliavienė, Ona Vaivadaitė ir Juozas N. Tysliava, iš Europos parsivežtoji medžiaga teko suregsti pačiam.

Kai grįžau - telefonai, asmeniškai susitikimai ir jau berašant šiuos išpūdžius - neduoda ramybės. Be to, kelionėje laiko pasikeitimai - dienas pavertė naktimis, naktis dienomis, pusryčius valgau vakarais, vakarienės paryčiais. . .

IDOMŪS KLAUSIMAI

Tarytum susitarę visi klausia: "Na, ir kas gi naujo Lietuvoje?". . . Negi rasi laiko visiems smulkmeniškai išpasakoti. Vienam pasakai vieną, kitam kitą išpūdį. Bet tai tik dalelė. Visko vistiek nepatiria. O norisi kaip nors, kiek įmanoma, išsamiau nušviesti ką per 11 dienų patyrėme Lietuvoje ir per 10 d. . . Norisi tiksliai ir bešališ-

artą išpasakoti. . .
ne . . . nuosekliai teks parašyt išpūdžių patirtų išpūdžių kai ką teks . . . au, o pirmiau patirtuosius - . . . uoj reikia atsakyti į klausimus . . . laukti. Nesenstantiems išpūdžių laiko pašvęsti vėliau. . .
s Vieniybės skaitytojams įgy- . . . us noriu perduoti objektyvų . . . ir paveikslais. Vieniems . . . , kitiems ne. Well, take it,

KO VYKAU

vykau ne Lietuvos santvarkos už-
tikuoti. Kas mėgina taip daryti,
kai kurie net apsijuokia. Po-
santvarka nustatyta ne mūsų.
laimėjusieji. Didžiųjų val-
ooseveltas, Britų Churchillis.
uod, tarybų S-gos Stalinas.

Vilniaus universiteto Aktų salės fragmentas.

VILNIAUS UNIVERSITETO MEDICINOS FAKULTETO RŪMAI.

Jie visi jau mirę. Tik delegacijose: Yaltoje, Pottsdame, Washingtone, Maskvoje, Paryžiuje, Londone, Berlyne ir Genevoje posėdžiavę ir Vokietiją pusiau perskėlę, Balkanuose sumaišę tautas, ir Lietuvą prijungę prie Tarybų S-gos. Kurios valstybės bent simboliniai, iššovė šūvį - gavo neva "nepriklausomybes". . .
Išpūdžius lengviau rašyti protokoliškai. Kas pirmiau įvyko, pirmiau ir parašyti. Rašau, kas, mano manymu svarbiau pirmiausia.

KAS LIETUVOJE GERIAUSIAI PATIKO?

Į klausimą: "Kas Lietuvoje geriausiai patiko?" netaip jau lengva trumpai atsakyti. Iš išpūdžių paaiškės. Trumpai - geriausiai patiko Lietuvos jaunimas, žmonių draugiškumas, mokyklos, maistas, miestuose ir miesteliuose nepaprasta švara, gražiai sutvarkytos atostoginės vietovės ir Lietuvos žmonėms gavimas iki poros mėnesių atostogų, apmokėtomis išlaidomis, nemokamas gydymasis, patogus ir greitas, o svarbiausia, nepaprastai pigus susisiekimas, pigios knygos, laikraščiai bei žurnalai.

LIETUVIUS RUSINA AR KITATAUČIAI LIETUVĖJA?

Į klausimą: "Ar pastebimas Lietuvos rusinimas", teks klausimą išnagrinėti ir pagrįstais faktais atsakyti, o taip pat pakalbėti apie Lietuvoje gyvenančių kitataučių sulietuvėjimą, ištautėjusių lietuvių atlietuvėjimą. Įvairių tautybių juk Lietuvoje gyvena, vis dėlto apie 40!

Teks žodį kitą tarti apie Lietuvos statybą, buitinę aptarnavimą, krautuves ir kitas gyvenimo sritis.

Be išpūdžių apie Lietuvą, norisi tarti po keletą žodžių apie Londoną, Romą, Vatikaną, Vienną, Maskvą ir kitas lankytąsias vietas, nors ir prabėgomis.

Vilniuje, Kaune ir provincijoje teko pasižmonėti su senesnės kartos gyventojais, kaip lygiai ir su jaunimu. Su jaunimu kiek daugiau viešose vietovėse.

GRYNA SUVIENODINTA LIETUVIŲ KALBA

Šiandieninis Lietuvos jaunimas tegali susilaukti tik žavesio. Gerai išmokslintas, kalba literatūrinę gryną lietuvių kalbą. Kile Dzūkijoje - nedzūkuoja, Žemaitijoje - nežemaičiuoja, suvalkiečiai, atrodo, visus išmokė suvalkiečių Rygiškių Jono kalbą kalbėti. Suvalkie-

čiai taip pat atsižadėję "nugiedojimų", kaip lygiai žemaičių "nutęsimai" sutrumpėję, o nukirtimai - išnyko. Šiandieninė lietuvių kalba suvienodinta, atgaivinta daug senoviškų žodžių, sukurta naujų. Naudojama daug kitų kalbų išsireiškimų ir žodžių. Lietuvoje atsirado labai daug "fermų", "agregatų", staklės įgijo platesnę prasmę, atsirado žodis "barai" - ir kiti. Pirmiau staklėmis tik audė, dabar jau ir tekina. . . Barai reiškia daugiau sritis, ne mūsiškių barų prasmę. Darbininkų grupes vadina cechais.

KLAUSO AMERIKOS RADIO

Jaunimas politikoje gerai orientuojasi. Atskiria kapitalistinę sistemą, (kuria vadina buržuazine) nuo komunistinės, (kuria vadina demokratine) socialistinės sistemos. Laisvai klauso įvairių žinių iš Voice of America, Romos, Vatikano ir kitų radijų. Savo srityse seka literatūrą. Daug mokančių angliškai; Lietuvoje, mat, yra kelios mokyklos, kuriose dėstomoji kalba yra anglų. Jie, žinoma, mokosi "Queens English".

Radio primumėlius, kaip ir čia, su savim jaunimas nešiojasi, kai kada ir kai kur net juos pergarsiai rėkindami.

KOSMETIKA

Grynas oras ir sveikas maistas vis dėlto stipriai veikia. Daugelio mergaičių veidai dar kosmetikos nepaliesi. Jų veideliai ružavi ir skaidūs. Bet amerikietiškių dovanėlių - lūpomps pieštukų, pudros ar adekolono nė viena neatsisakė priimti.

Gerokai išsitempusios: balerinos, scenos artistės, modeliotojos, šokėjos ir turinčios užsienyje daug gimičių. . . , kurie prisiumčia dovanų.

TEATRE 90% JAUNIMO!

Teatre žiūrėjau Marcinkevičiaus veikalą Mindaugas. Jau pats vardas sako, kad tai giliai jaudinanti patriotinga drama. Rodos, 17-25 metų jaunimui veikalas per sunkus. Teatre buvau maloniai nustebintas, pastebėjęs kad vos 10% tebuvo publikos virš 35 m., ir net 90% - jaunesnių 30 metų! Esu buvęs teatruose: New Yorke, Londone, Paryžiuje, Madride, Frankfurte, Romoje, Milane, Muenchene. Niekur dramos teatre tiek jaunimo nemačiau kaip Vilniuje!

Tęsiama 7 psl.

VIENYBĖ, 1971 m. spalio 15 d.

KAS ĮDOMIAUSIA... Tęsinys iš 6 psl.

JAUNIMAS TAUTINIAI SUSIPRATĘS

Lietuvos jaunimas tautiniai susibrates, domisi Lietuvos praeitimi, patriotiniais ir istoriniais veikalais. Išvada - Lietuvos ateitis jaunimas - neleis Lietuvai išstautėti, nežitrint kokios politinės santvarkos Lietuva bebūtų.

Lietuvos patriotingieji mokytojai jaunimą gerai auklėja, sugeba išmokyti ne tik grynai lietuviškai kalbėti ir rašyti, bet ir lietuviškai patriotiškai galvoti. Kas pajėgia, mokosi. Mokslas nemokamas. Mokosi kol ilgiausiai gali mokytis. Baigęs mokslus Lietuvoje, gabusis jaunimas gauna stipendijas ir siunčiamas mokslų gilinti į užsienius. Mokyklų mokiniai ir studentai aktyviai dalyvauja saviveikliniame judėjime: choruose, šokėjų grupėse, vaidyboje, meniškuose pasirodymuose, muzikoje.

VILNIAUS UNIVERSITETE

Pasiryžau aplankyti vieną kitą "kalvę", kuri "nukala" tokį jaunimą, ateities Lietuvai vadovauti. Didžiausio išpūdžio paliko Vilniaus Valstybinis V. Kapsuko universitetas, kurio centrinis namas yra Universiteto gatvėje nr. 3. Pasimatymą sutvarkė Kultūrinių ryšių V. Kazakevičius ir Gimtojo Krašto J. Lukoševičius. Laukė prof. Romualdas Grigas. Pasikeitė kortelėmis. Jo vizitinėje po pavarde angliškai parašyta: "Assistant Professor at the Academy of Sciences of the Lithuanian SSR, Chief of the Section of Sociology". Pasirodė, kad tai tas pats Grigas, kurį prieš kelis metus teko sutikti New Yorke, kai jis lankėsi Jungtinėse Valstijose atstovaudamas Lietuvos mokslo įstaigoms. Tik dabar jis man atrodė pajaunėjęs.

Savo kabinete elektriniu automatinu prietaisu užkaitė kavos. Šviežios kavos aromatas su gražia taurele konjako pakvipto. Sekretorė atnešė pyragaičių.

Pasikalbėjimo metu įteikė gražų universiteto albumą.

Vėliau ėjome ilgais koridoriais, laiptais aukštyn ir žemyn, apžiūrėjome sales, studentų klases. Be palydovo - paklystum. Koridoriuose išskabinti pasižymėjusių mokslo vyrų paveikslai, kai kur ir statulų pastatyta. Kai kurie namai koridoriais sujungti, į kitus reikia pereiti per kiemus.

Koridorių kertose ant stalėlių prikrautos krūvos laikraščio Tarybinis Studentas. Jame rašiniai trumpi, mokslinėmis temomis, su politine apžvalga, sporto, meno, dailės skyriai, laboratorijų profesorių bei pasižymėjusių studentų iliustracijomis. Atkarpoje kelionės išpūdžiai iš kitų valstybių. Paskutiniame puslapyje skelbiami studentų vaidinimai, teatralizuoti koncertai, ekskursijos, gydyklos, įvairūs pranešimai. Redaktorium pasirašo A. Kusta. Laikraštį pasiimdami į dėžutę įmeta 2 kapeikas. Jei kada nors kur tilko pasakymas "Pigiau grybų... ", tai Lietuvos spaudai jis pilniausiai tinka. Tas laikraštis Vienybės formato, 8 puslapių.

Kyštėlėje nosį į studentų savitarnos kafeteriją-valgyklą, kur taip pat už kapeikas studentai pasistiprina. Apžiūrėjome ir puošnias sales posėdžiams.

UNIVERSITETO BIBLIOTEKOJE

Įžengėme į biblioteką, archyvą, iš kurio pirmosios knygos pačios brangiausios po stiklais, apdengtos žalios spalvos šviesos neperleidžiančiais gelumbiniais užklodais - saugo brangiausią lietuvių literatūros turtą. Čia pat skyriaus tvarkytojas parodo ir Vienybės gra-

VILNIAUS UNIVERSITETO BENDROJI SKAITYKLA.

Ziai globojamus pirmojo dešimtmečio kompleksus. Čia sutinkame Amerikoje per eilę metų gyvenusius: Levą Vladimirovą, per 6 metus ėjusį Jungtinių Tautų vyriausiojo bibliotekos direktoriaus pareigas, ir Robertą Žiugždą, skubantį skaityti studentams paskaitų. Jis taip pat kelis metus New Yorke buvo Lietuvos spaudos ir Moscow News korespondentu. Jis pagelbėjo pirmuosius Vienybės dešimtmečio kompleksus pervežti į Vilnių.

Pagal prof. Grigą, universitete paskaitų klauso ir korespondenciniu, kaip jie vadina, už akių dėstymo būdu, mokosi 16,500 studentų. Tai nemažas miestukas! Universitete dėstytojų yra 900, Profesūros su moksliniais laipsniais daugiau 50%.

PASAULY 8-TAS SENIAUSIAS

Vilniaus universitetas Tarybų Sąjungos ribose, kurią sudaro 15 respublikų, yra seniausias, įsteigtas 1579 m. Pasaulyje už jį senesni tik 7 kiti universitetai, jų tarpe: Oxford, Anglijoje, Prahos, Čekoslovakijoje, Sorbona, Prancūzijoje, Krokuvos, Lenkijoje. Už 8 metų Vilniaus universitetas minės 400 metų sukaktį. Sukaktį išsklaidingai paminėti jau dabar pradama ruošti.

34 RŪŠIŲ SPECIALISTŲ 60,000

Lietuva savose mokyklose jau dabar paruošia 34 rūšių specialistus 12-koje fakultetu: Matematikos, Mechanikos, Fizikos, Chemijos, Gamtos, Medicinos, Teisės, Prekybos ekonomikos, Pramonės ekonomikos, Finansų apyskaitos, Istorijos, Filologijos, Kauno Vakarinių fakultetas, Gydytojų tobulinimosi fakultetas.

Lietuvos gydytojai kas pusę metų suvažiuoja naujų žinių patirti, paklausti pagarsėjusių mokslininkų. Per metus apie 15 iš Lietuvos vyksta į užsienį nuo 3 mėn. iki 1 metų žinių pagilinti.

Į Lietuvą žinių gilinti buvo atvykę iš: Vokietijos, Islandijos, Skotijos, Airijos, Prahos, Čekoslovakijos. Net iš Kansas universiteto, JAV 10 mėn. studijavo Lietuvos istoriją ir Lietuvos statutą. Suomijos profesorius su šeima gilindamas studijas Lietuvoje susilaukė sūnaus, kurį pavadino lietuvišku vardu.

Be Vilniaus universiteto, šiandien Lietuvoje veikia dar šios aukštosios mokyklos: Kauno Politechnikos institutas, Kauno Žemės ūkio Akademinė, Kauno Veterinarijos Akademinė, Kauno kūno kultūros institutas, Šiaulių Pedagogikos institutas, Vilniaus Pedagogikos institutas, Vilniaus Konservatorija, Vilniaus

Dailės institutas, Vilniaus Inžinerinis Statybos institutas, Vilniaus aukštoji partinė mokykla, Vilniaus Radijotechnikos Aukštoji mokykla.

Studentų 60,000. Užsieny mokosi 500.

Vidurinių mokyklų yra per 100. Viso Lietuvoje mokosi pusmilijonis žmonių. Kas šeštas gyventojas ko nors kurioje nors mokykloje mokosi.

KVIEČIAMI NEMOKAMAI MOKYTIS LIETUVOJE

Šį paragrafą rašau itin sužavėtas - tautai ir išeivijai, ypač mūsų jaunimui, daug patarnaus. Patariu visai lietuvių spaudai tai persispausdinti. Žinau, kad kai kurie laikraščiai su palankiais, kiti su nepalankiais komentarais tai atliks. Bet tai vistiek išeis lietuvių tautai į naudą.

Vilniaus universitetas už Lietuvos ribų gyvenantiems lietuviams norintiems Vilniaus universitete studijuoti per metus skiria po 25 stipendijas. Mokslas ir išlaikymas nemokami. Reikia tik paduoti prašymą, savo lėšomis įten nuvykti. Baigę mokslą gaus tarptautiniai pripažintą magistro laipsnį. Kai baigę mokslą bus pasiruošę grįžti, kelionę atgal - universitetas apmokės!

Stipendijų per mėnesį duos 90 rublių ir bendrabutį už kurį per mėn. skaitys 1 rublį 80 kapeikų, taip pat nemokamai medicininį aprūpinimą. Tokiems pat Lietuvos studentams temokama po 35 rublius per mėn. I kurso, po 40.50 rublių II kurso. Už pavyzdinę mokymąsi dar pridėdama 25%.

Studentams apmokamos ir išlaidos atostogauti ir Lietuvoje važinėti.

Kas nori, gali pasinaudoti ir 3 metų Post Graduate kursu - asperantūra. Ją apgynęs studentas gaus specialiuju mokslu daktarata. Šiam kursui priimami baigę aukštąjį mokslą. Priimami ir norintieji specialybėje pakelti savo kvalifikacijas ir mokyti iki 2 metų, nors taisyklė tėra tik vieniems metams.

LITUANISTIKOS KURŠAI

Kas negali pasinaudoti aukščiau teikiama dovana gali pasinaudoti bent 6 savaitių kursu lietuvių kalbai sustiprinti. Tokių vietų yra 20-čiai studentų. Išlaikymas ir mokslas nemokamas. Tik teapsimoka į abi puses kelionės išlaidas.

Universiteto vadovybė skiria tą dovana išeivijos jaunimui, norėdama pagelbėti išeivijos lietuviams išlikti kultūriniai ir kalbiniai gyviems.

THE ENGLISH VIENYBĖ

LITHUANIA - THE LAND OF AMBER AND PICTURESQUE LANDSCAPES

The flow of visitors to Lithuania grows with every year. They travel from everywhere: U. S. A., Canada, South America, etc. Journalists and scientists, youth delegations and artistic companies, tourists from many countries of the world tread the pavement of Lithuania's streets, listen to the drone of its industrial enterprises, admire the landscape of the republic.

And Lithuania is indeed a country of numerous accepted beauty-spots. Its countryside is simple, modest, without clear-cut contrasts or any traces of the activity of elemental forces. But the charm of its landscape is distinguished by such lyrical qualities, such bright dreaminess, that the sight of Lithuania's hills and dales, lakes and rivers remains engraved in the memory of tourists for a long long time.

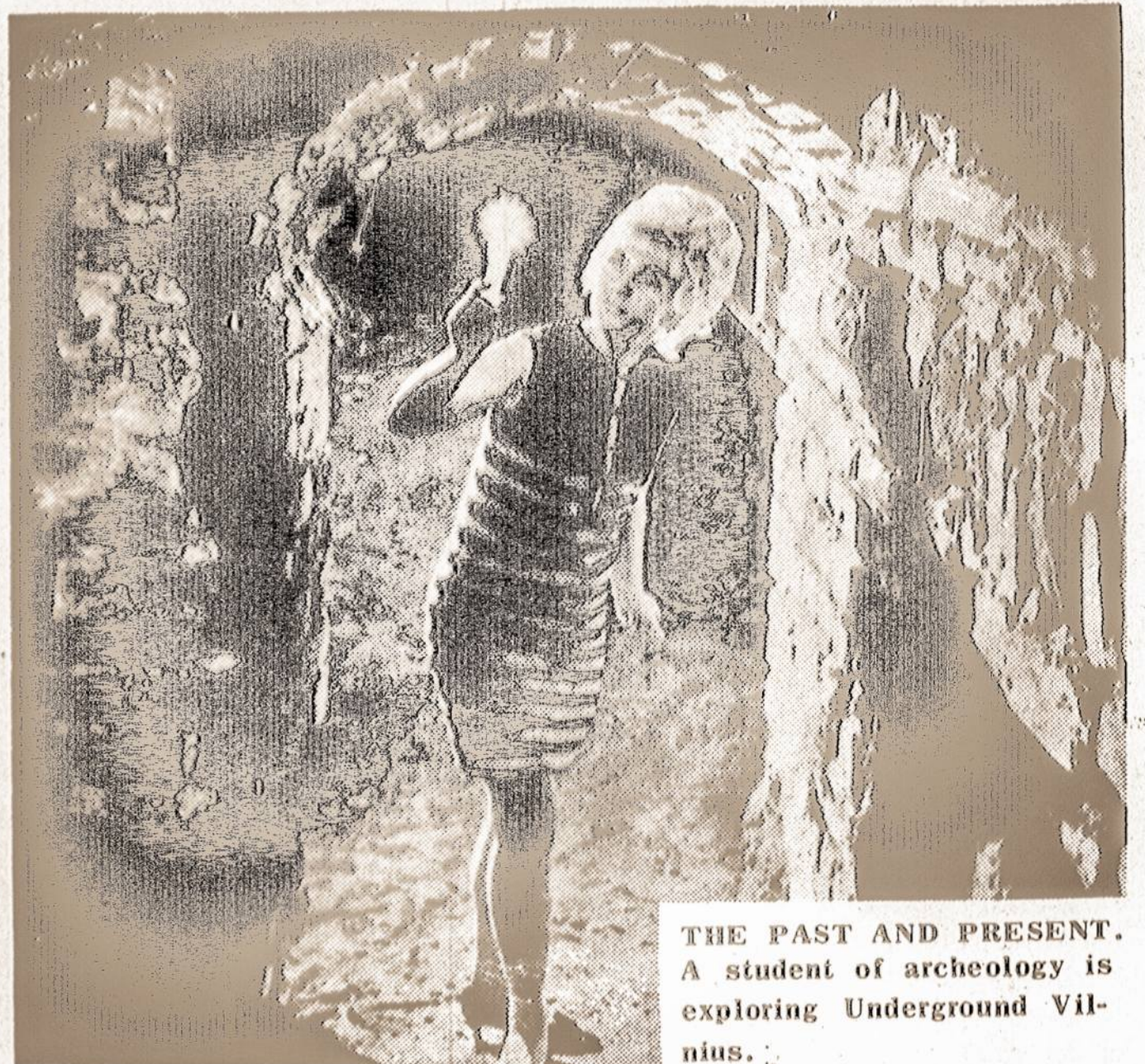
Like its natural scenery the Lithuania of today leaves a bright impression, it is bubbling with life, full of creative projects. Gay buildings, large factories, tidy blocks of rapidly growing towns vary its landscape.

Lithuania is the Land of Amber. The Baltic sea washes only 62 miles of the western shore of the republic but it does not stint the "Baltic Gold" - amber - which the Lithuanian artists and folk masters work up into lovely souvenirs and ornaments.

Very popular is the seaside resort of Palanga visited by some 200,000 people annually. The tourists admire the sand spit of Kuršių Nerija, 98 km long, with its dunes - the Lithuanian Sahara, - its sweet-scented pine forests, its quiet, delightful holiday resorts. Thousands of seamen of all countries know Klaipėda, the largest port of Lithuania; risen from the ashes of war and now rapidly expanding.

Through the port of Klaipėda passes a large part of Soviet export coal, mineral oil and manufactured goods. Klaipėda is the home port of the Lithuanian high seas fishing fleet created after the war and numbering dozens of trawlers, large factory vessels and refrigerator ships which take 90 times more fish than before the war.

Lithuania is also a country of picturesque lakes and lakelets. True, Lithuania cannot vie in this with Finland but is impossible to fancy the countryside without the lakes which number over 3 thousand. In the northeast of Lithuania lies the largest lake - Drūkšiai (45 sq. km). Ribbonlike stretches Lithuania's longest lake Dubingiai (29 km. long). The shimmering Trakai lakes near Lithuania's Capital - Vilnius - are studded with picturesque islands, and one of their chief attractions is

THE PAST AND PRESENT. A student of archeology is exploring Underground Vilnius.

the strongest insular castle in East Europe on Lake Galvė dating from the 14th century. This lake group is an excellent place for aquatics. In East Lithuania - the region richest in lakes - shimmer the smiling lakes of Ignalina much visited by tourists too. To the north stretches the enchanting chain of the Zarasai lakes, a summer resort of repute. In Southern Lithuania is situated the "bird lake" Žuvintas which is the nesting place of the largest colony of swans in Europe.

Lithuania is often called "Land of the Nemunas".

The Nemunas, 937 km long, takes its rise in Byelorussia, flows through South and West Lithuania, and discharges near Klaipėda into the lagoon of Kuršių Marios. Winding past the spas of

Druskininkai and Birštonas, past numerous castle hills, after tarrying for some time in the Sea of Kaunas, the Nemunas reaches Kaunas, an old city, mentioned in 13th-century documents, one of the largest industrial centres of the republic, producing turbines, textiles, electric motors, high-quality paper, radio receivers, shoes, etc. The colleges of the city train engineers, agronomists, physicians and... athletes. The city boasts six higher schools, three theatres, ten museums. New industrial enterprises and collective farm settlements are being planned there. The largest botanical gardens in Lithuania is situated in Kaunas. The pride of Lithuanian art - the work of M. K. Čiurlionis - is being preserved in the city.

The "Lietuva" State Folk Dance and Song Company is well known all over the country. Its dancers have reaped applause in many parts of the Soviet Union and in the German Democratic Republic. Polish, Czechoslovak, Canadian, South American audiences have admired the high artistic skill of the "Lietuva" Ensemble.

Such companies are numerous in Lithuania. The Ensemble of the Vilnius University, of the Kaunas Polytechnic Institute, etc., propagate the peculiarly melodious folk-music and folk-dance.

The internationally famous "Lietuva" Ensemble of Lithuania at present performing in France.

tūkstančio ligų vaistas

"Jeigu nori ilgai būti jaunas - valgyk medų", sakydavo daugiau kaip prieš tūkstantį metų gyvenęs Vidutinės Azijos filosofas ir gydytojas, gamtos tyrinėtojas ir poetas Avicena. Šiandien mokslininkai, gydytojai taip pat pripažįsta didelę išimtinę gydomąją medaus vertę, pataria medų valgyti ir visai sveiklems žmonėms - iš anksto nuo ligų apsaugoti.

Medus perdirbtas bičių augalų žiedų nektaras. Jis skiriasi nuo nektaro savo cheminėmis bei fizikinėmis savybėmis, bet tos savybės priklauso nuo to, iš kokių žiedų bitės nektarą rinko, kokios žiedadulkės jį pateko. Pagal tai ir skiriasi medaus spalva, kvapas ir skonis.

TAMSUS MEDUS GERIAUSIAS

Geras medus gali būti ir šviesus ir vidutinio tamsumo, ir visai tamsus.

Daug kas geriausiu medum laiko šviesųjį medų, pavyzdžiui, baltųjų akacijų. Niekas negali užginčyti šio medaus gerųjų savybių. Bet literatūros duomenimis - tamsus medus savyje turi daugiau mineralinių druskų - geležies, vario, mangano ir kitų, tad vertingesnis.

Didžiąją medaus dalį - vidutiniškai tris ketvirtadalius - sudaro cukrus, t. y. gliukozės ir fruktozės mišinys. Jis skiriamas prie angliavandenių.

Medus - kaloringas produktas. 2 svarai medaus turi 3,350 kalorijų. Kvorta pieno - 620 kalorijų. 2 svarai ruginės duonos - 2040 kalorijų, 2 svarai agurkų - tik 140 kalorijų.

Maisto kaloringumas - žmogaus energijos šaltinis. Bet maisto kaloringumas - dar ne viskas. Organizmas žus jei negaus fermentų, vitaminų ir kitų medžiagų, kurios, sudegamos organizme, energijos neduoda, o vis dėl to yra būtinos sudėties maisto dalys.

MEDUS PATS MAISTINGIAUSIAS

Dar ne taip seniai medus buvo lyginamas su cukrumi. Dabar jau išaiškinta, kad cukrus yra grynas angliavandenis o medus savyje turi kitų įvairių dalių.

Jeigu analitiškai ištyrėme medaus lašą, rasime tokią platų maistingųjų medžiagų arsenalą, kad turėsimė sutikti, jog medaus vertė žmogaus organizmui tiek gydomąja, tiek profilaktine prasme - milžiniška. Meduje randami fermentai, kurie pagreitina cheminius procesus organizme. Jame gausu vitaminų.

Pieno ir medaus derinys yra vienas vertingiausių mitybos dalių, pradedant kūdikyste, baigiant gilia senatve. Sauskūtas medaus dedamas į stiklinę pieno ir tuo būdu žymiai padidinamas pieno kaloringumas, maistingumas ir kokybė. Pridėdami medaus į pieniškas sriubas, padidiname ne tik jų maistingumą, bet ir pagreitiname maistingųjų medžiagų įsisavinimą. Tik ... neužmirškime, medaus negalime šildyti daugiau kaip iki 93 - 94 laipsnių F.

KASDIEN VALGYKIME MEDU

Medicinos mokslų akademijų Mitybos institutų numatytoji dienos norma vaikui - 1/8 svaro cukraus ir šaukštelį kitų saldumynų. Tuos 1/8 svaro cukraus pakeičius į šaukštelį medaus, vaikas augtų

sveikesnis, stipresnis. Panašus cukraus pakeitimas medumi rekomenduojamas ir suaugusiems. Žinoma, prieš pradėdant vartoti medaus, reikia tartis su gydytoju, nes yra ligų, pavyzdžiui, diabetas, kuriomis sergant, medus gali būti žalingas.

Medaus kiekis sveikam suaugusiam žmogui: 1/4 svaro parai. Rytą patariama suvalgyti 1/3 sv. m. dieną - 1/8 sv. ir vakare vėl 1/8 sv.

Medų reikia ištirpdyti drungname vandenyje ar piene ir išgerti valandą - pusantros prieš valgį. Vaikams 1/8 sv. parai. Per daug medaus valgyti netikslinga.

Jau babiloniečiai ir egiptiečiai naudojo medų įvairioms ligoms gydyti. Pavyzdžiui, senovės egiptiečių papirusė iš XVI amžiaus prieš mūsų erą randame aprašytą įvairių žaidžių, virškinamojo trakto, inkstų, akių bei kitų ligų gydymą medumi. Prieš 2500 metų Hipokratas taip pat gydė ligonius medumi. Nemažiau reikalingas medus mėdikams ir dabar.

Daugelyje pasaulio šalių dabar iš naujo tiriamos gydomosios medaus savybės. Pavyzdžiui, šių eilučių autoriui teko dalyvauti XX pasauliniame bitininkystės kongrese, vykusiam 1965 metais Romėnijos sostinėje Bucuresti. Čia bulgaras, medicinos mokslų kandidatas Stoimir Mladenov ir pranešė, kad medaus negalima šildyti arba dėti į karštą vandenį, nes lakiosios medžiagos išgaruoja ir medus nemažai nustoja savo aktyvių gydomųjų savybių.

Bulgarų bandymai parodė, kad medus sunaikina mikrobus, kurie sukelia viršutinių kvėpavimo takų katarrą.

Gerai naudoti medų inhaliacijoms (medaus garų įkvėpimams), ypač kai sergama lėtiniais atrofotiniiais viršutinių kvėpavimo takų, trachėjų, bronchų, plaučių pakitimais. Tokie įkvėpimai galimi ir namų sąlygomis: imama devyni ar net devyniolika šaukštų vandens šaukštu medaus ir geriamas. Labai naudinga pridėti ir vitaminų C, B1, A.

NUO PERŠALIMO - MEDUS STIPRINA IR PLAUCIUS

Nusišaldžius padeda grynas medus, valgomas su kitu maistu ar vaistais. Galima pasiūlyti išgerti stiklinę šilto pieno su valgomu šaukštu medaus.

Medus labai stiprina plaučius, todėl gana sėkmingai pritaikomas įvairioms plaučių ligoms, ypač džiūvojai gydyti.

Gydant ligoni medumi arba kitais bičių produktais, pats gydymas turi būti labai sistemingas, kantrus ir ilgas. Negalima daryti gydymo pertraukų, nors ligonis ir pagerėtų.

Medus labai stiprina organizmą, o tada jis yra atsparus bet kokiai ligai.

Medus gydo ir kepenis, virškinamojo trakto ir inkstų ligas. Sauskūtas medaus, ištirpintas šilto virinto vandens stiklinėje ir geriamas valandą - pusantros val. prieš miegą, padeda įveikti miegą. Medų galime vadinti tūkstančio ligų vaistu.

Tad plėškime jį o kas ir gali, plėškime bitininkystę.

Ekskursija į Argentina

American Travel Service Bureau, vadovaujamas Walter Rask-Rasčiausko, organizuoja kalėdinę ekskursiją į Buenos Aires. Norintieji aplankyti savo gimines Argentinoje, su jais atšvesti Kalėdas ir sutikti Naujus Metus - prašome skubiai registruotis.

Galite prisijungti prie šios ekskursijos New York'e, kaina asmeniui \$568.00. Išskrendame į Buenos Aires - gruodžio mėnesio 19 dieną. Galėsite viešėti Argentinoje nuo 14-os iki 28-ųjų dienų ir, jei pageidaujate, pavieniui grįžti atgal į Šiaurės Ameriką. Ekskursiją lydės Walter Rask-Rasčiauskas.

KREIPKITES Į:

American Travel Service Bureau

9727 SOUTH WESTERN AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60643

WALTER RASK, PRESIDENT

TELEPHONE 238-9787

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY · MUTUAL FUNDS · INSURANCE

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, įgyjant apdraudus, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirmimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiais kitais reikalais, -- kreipkitės į

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477

87-09 Jamaica Avenue

Woodhaven, N. Y. 11421

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. vak.

JUOZO BANDŽIUKO

THEATRE CAFE

Čia vaišinsitės ir vaišinsitės ne tik Amerikos veik visais gerimais - alumi, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. - Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

96 - 10 Jamaica Ave.

Woodhaven, N. Y.

Tel. 846 - 9884

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

MŪSŲ SPECIALYBĖ LIETUVIŠKA DUONA, PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS.

43-04 Junction Blvd.

Corona, Queens, N. Y. 11368

Tel. 779-5156

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

M. PAULAUSKO MEDALIŲ KOLEKCIJA AUGA

Modestas Paulauskas, Tarybų Sąjungos vyrų krepšinio rinktinės kapitonas, savo laimėtų medalių kolekciją papildė dar vienu "auksu", kuomet jo vadovaujamas penketukas laimėjo I vietą Europos krepšinio pirmenybėse V. Vokietijoje.

Gimtas kraštas (spalio 7 laidoje) patalpino M. Paulausko nuotrauką su Brazilijos Lietuvos krepšinininku Mindaugu Gorasku. Šią nuotrauką Paulauskui atsiuntė (per krepšinininkę Angele Janūnaitę, kuri Brazilijoje iškovojo pasaulio krepšinio aukso medalį) M. Skalsgiryte-Goraskienė. M. Goraskas, kuris kaip rašo Gimtasis Kraštas, yra "talentingas Brazilijos krepšinininkas", gyvena San Paulo mieste, baigia studijuoti fizinių auklėjimą ir pereis į ekonomikos fakultetą.

Beje, po Europos krepšinio pirmenybių V. Vokietijoje, buvo sudarytas pirmasis Europos krepšinio penketukas, į kurį pateko ir mūsų šalis M. Paulauskas.

MODESTAS PAULAUSKAS, vyrų krepšinio rinktinės kapitonas.

LIETUVIAI LAIMI EUROPOJE

Europos čempionės vardą laimėjo ir M. Batutytė, kuri žaidė T. Sąjungos moterų tinklinio rinktinėje Italijoje. Šį kartą ji sugrįžo su aukso medaliu.

Per TSRS ir R. Vokietijos lengvosios atletikos pirmenybes lietuvis R. Plungė rutulio stūmime pasiekė 20 m. 10 cm. pasekmę ir laimėjo I vietą. Jis taip pat užfiksavo ir naują Lietuvos rekordą. Suolyje į aukštį lietuvis K. Sapka ir leningradietis J. Tarmakas įveikė 2.17 m. aukštį, bet leningradiečiui, turėjusiam mažiau bandymų, atiteko I vieta.

A. BARKAUSKO LAIMĖJIMAS KANADOJE

Arvydas Barkauskas Kanados lengv. atletikos varžybose, Winipege, Man. jaunių grupėje laimėjo dvi pirmąsias vietas - rutulio stūmime ir disko metime. Jis varžybose atstovavo Vakarų Ontario universitetą, kuriame Arvydas studijuoja. Barkauskas į save atkreipė dėmesį jau gimnazijoje, kuomet kelis kartus mokyklų varžybose tapo čempionu. Mūsų šalis taip pat dalyvauja ir lietuvių sportinėje veikloje ir priklauso London, Ont. lietuvių sporto klubui Tauras.

LIETUVAITĖS KANADOS PIRMENYBĖSE

Kanados atvirose stalo teniso pirmenybėse dalyvavo 3 seserys Nešukaitytės, jų tėvas, E. Sabaliauskaitė, K. Plučaitė ir kt. Violeta Nešukaitytė laimėjo I vietą moterų vienete (ji pavasaryje buvo laimėjusi ir uždaras Kanados pirmenybes). Laimėtojos sesuo Flora moterų vienete pasiekė pusfinalį. Pati jauniausioji - G. Nešukaitytė, 10 metų amžiaus, mergaičių iki 13 m. grupėje, pateko į pusfinalį, bet ten pralaimėjo R. Plučaitėi.

GOLFININKŲ ŽAIDIMAI

Tarpmiestinėse lietuvių golfo varžybose, kurios įvyko Cleveland, Ohio, laimėjo Toronto golfininkai. Jie surinko 668 taškus. Po jų liko Chicagos I komanda, Clevelandas ir Chicagos II kom.

Pabaltiečių golfo varžybos įvyko Toronte. Komandiniai laimėjo lietuviai. Pavieniai geriausiai žaidė A. Sergautis, estas R. Aaslepp, E. Astrauskas, S. Podsideckis, R. Barauskas, latvis Varps ir latvis Zentins.

LAIMĖJO NEW YORKO LIETUVIAI

Padėkos Šventės savaitgalyje New Yorke lankėsi Chicagos lietuvių futbolininkai, kurie čia rungtyniavo su Atletų klubo žaidėjais. Newjorkiečiai šį kartą atsirevanšavo už pralaimėjimą liepos mėn. 3 Chicagoje. Tik pratęsus šeimnininkai įveikė nuvargusius chicagiečius 4:1.

WHITE HORSE

Tavern

BARAS IR RESTORANAS

Duodami palaidetuvinius pietus.

86-16 Jamaica Ave.
WOODHAVEN, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

ĮVAIRIOMS ŠVENTĖMS
PAPUOSALŲ GAUSITE

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454; vakare: 738-1946. Čia rasitė nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

DOVANOS ARTIMIESIEMS

FIGIAU! GERIAU! GREIČIAU!

Nežiūrint tai, kad prekių kainos nuolat visur kyla, mūsų kainos iki galo metų lieka tos pačios.

Išnaudokite progą, paslysdami jau dabar dovanų savo artimiesiems į Lietuvą.

SIUNTINYS 1971 (3)

3¼ jardo puikios vilnonės angliškos medžiagos cilutei, 3 jarda vilnonės angliškos medžiagos apsiaustui, 1½ jardo crimplene medžiagos suknelei, 1 vyriškas arba moteriškas megztukas, vyriškos arba moteriškos kojines, vilnonė gėlėta ar su ornamentais skarelė, 20 angliški cigarečių, 1 sv. dėžė šokoladinių saldainių.

Išskaitant muitą ir persiuntimo išlaidas, siuntinys kainuoja \$100.00

SIUNTINYS 1971 (4)

Italiskas nailoninis lietpaltis, gali būti vyriškas ar moteriškas, vilnonė angliška medžiaga cilutei, vilnonė medžiaga suknelei, medžiaga sijonui, 1 vyriški nailono išginiai marškiniai, bluzelė, šilkinė skarelė, 1 sv. dėžė šokoladinių saldainių.

Siuntinio kainą \$90.00

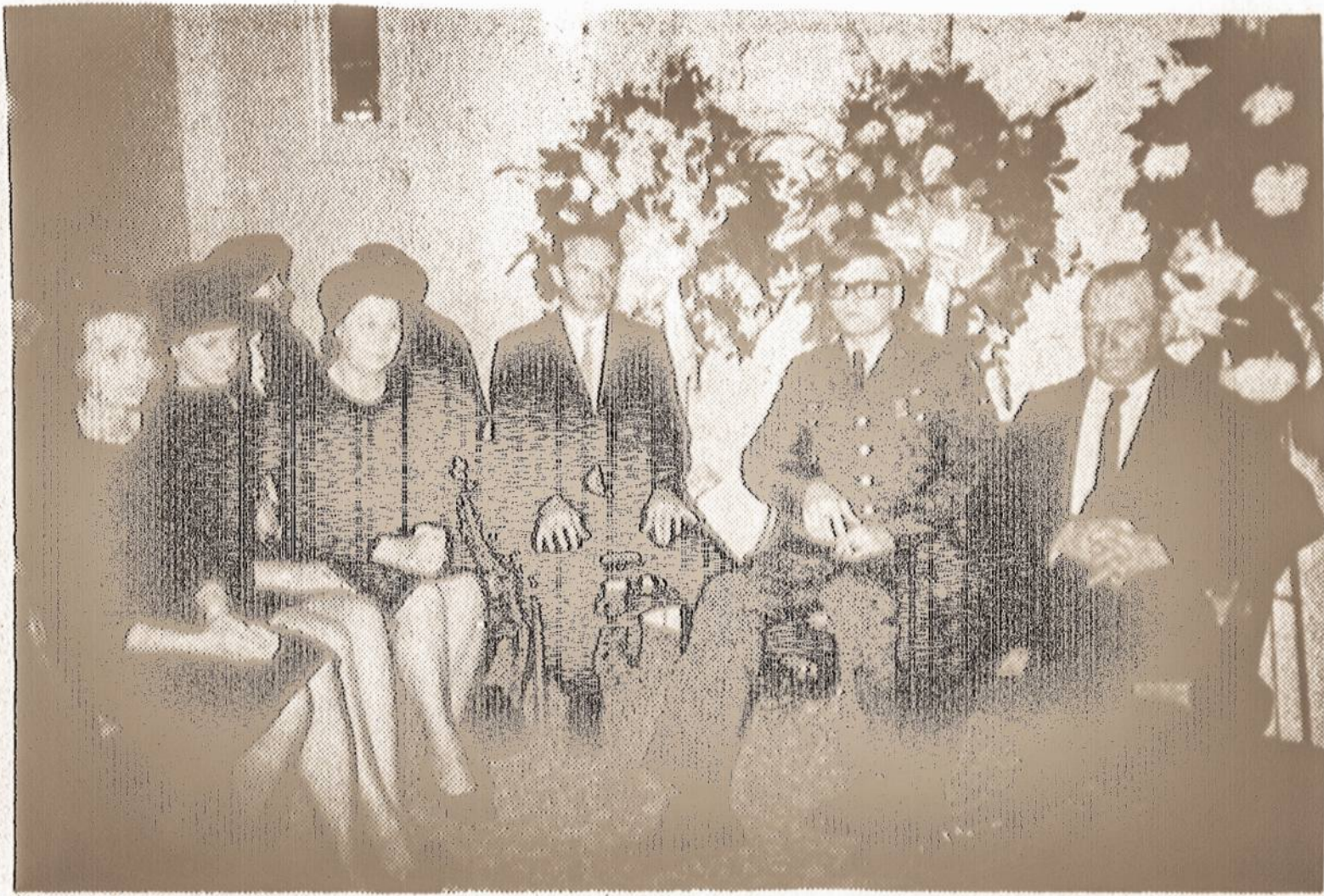
Taip pat dar galime pridėti prie šių ar kitų siuntinių be jokių papildomų persiuntimo išlaidų daiktų, kurių klientas pageidauja.

Šie yra labai vertingi ir reikalingi dalykai:

Nailoninio kailio viršus moteriškam apsiaustui \$30.00, vilnonė gėlėta skarelė \$5.00, vyriški ar moteriški nertiniai už \$12. ar \$18., nailono marškiniai \$9.00, bluzelė \$7.50, nailono lietpalčiai \$11., crimplene medžiaga suknelei \$9.00, šilkinės ar nailoninės skarelės po \$2.50, ilgi vilnoniai šallai po \$10., kompletas moteriškų nailoninių apatinių \$12. ir kt.

BALTIC STORES LTD.,
(Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England
Tel. 01 739 8734.

Atsisveikinant su Jonu Vilučiu, kuris mirė spalio 12 d. sulaukęs 59 m. amžiaus. Šalinskienės šermeninėje matome velionio artimuosius: jo našlę p. Vilutienę, sūnų, taip pat gimines iš Chicagos: Pijų Švelnį, jo sūnų kareivio uniformoje, Švelnytę ir kt. Buvo palaidotas šv. Jono kapinėse, Brooklyne.

**MIRĖ KOMPOZITORIUS
JONAS ŠVEDAS**

Vilniuje mirė žymus Lietuvos meno puoselėtojas, Lietuvos ansamblio "Lietuva" įsteigėjas, buvęs ilgametis jo dirigentas ir meno vadovas, Lietuvos valstybinės konservatorijos profesorius Jonas Švedas.

Velionis buvo gimęs 1908 m. spalio 9 d. Liepojuje. Už dainą "Negrižk niekada" jam buvo pasikirta pirmoji premija Tarybinė Lietuvos vyriausybė jam pavadė suorganizuoti liaudies dainų ir šokių ansambli. Po

karo, J. Švedas vadovavo valstybiniam dainų ir šokių ansambliui "Lietuva".

MYKOLAS LIUBERSKIS

Muzikas Mykolas Liuberskis, Angelų par. vargonininkas, mirė spalio 12 d. sulaukęs 70 m. amžiaus. Liko dvi dukros su šeimomis - Samušiai ir Petraičiai. Chicagoje, sesuo Stasė Paulionienė, Lietuvoje - Bronė Daurmantienė, broliai Juozas ir Kostas. Palaidotas Cypress Hills kapinėse, Brooklyne.

K. MUŠINSKIENĖ

Kazimiera Mušinskienė mirė Chicagoje spalio 6, sulaukusi 81 m. amžiaus. Liko dukterė Elena Jokubkienė, žentas Petras, anūakai Nijolė Varnienė, Vida Krikštolaitytė ir Algis Krikštolaitis, sūnus Vytautas, marti Genovaitė Mušoniai ir anūakai bei kiti giminės.

Vincas Motekaitis, mirė spalio 6, Miami Beach Fla. Amerikoje gyveno 64 metus. Liko žmona Florence, sesuo Sofija Družiliauskienė ir kiti artimieji.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudės ir visais reikalais kreipkitės į

**REAL ESTATE & INSURANCE
John Orman Agency**

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių pareiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas
Virginia 6-1800

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.
Telefonas: DEwey 4-5136

Charles J. Roman Funeral Home
Wm. H. Beard, Supvr.
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
Telefonas POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME
ALB. BALTRŪNAS-BALTON
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA
UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211
Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REKALAMS

DISCOUNTS!

FRANRAY WINE AND LIQUOR STORE

L-1578
256 JAMAICA AVENUE
Between Van Sicken Ave. and Hendrix St.
BROOKLYN, N. Y. 11207

F. & R. MIRANDO

We Deliver
Tel: 235-9719

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

VYT. BELECKAS
Savininkas

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAI DOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

VIENYBĖ

PARDUODAME ARCHYVA

VIENYBĖ turbūt turi gausiausią archyvą iš visų mūsų laikraščių, ypač leidinių iš pr. šimtmečio kada lietuviai Amerikoje pradėjo kurtis ir organizuoti savo bendruomenę. Knygos ir periodika jau baigiama klasifikuoti ir registruoti. Netrukus Vienybėje skelbime visų leidinių sąrašą parduodimui, norėdami sukelti fondą toliau Vienybę leisti. Be to, neturėdami sąlygų, lėšų ir talkos archyvą tinkamai apsaugoti, esame priversti parduoti kuriam nors universitetui, organizacijai, ar suinteresuotiems asmenims, kad tas archyvas nežūtų. Taip pat parduodama Vienybės nuotraukų ir negatyvų rinkinys ir V. Tysliavienės muzikinė kolekcija - galdos, orkestracijos, plokštelės, magnetofoninės juostos ir knygos.

DR. HENRIKAS BRAZAITIS iš Cleveland, Ohio, atvykęs į Liet. Bendruomenės 20 m. minėjimą New Yorke, ta proga lankėsi Vienybės redakcijoje ir pasikalbėjo įvairiais Lietuvos klausimais.

VENGRŲ SUKILIMO 26 M. SUKAKTIS

TAUTYBIŲ FESTIVALIJE, kuris rengiamas spalio 24 d., 4 val. p.p. Hotel Roosevelt, New Yorke, vienas iš kalbėtojų bus prel. Jonas Balkūnas. Festivalis rengiamas Vengrijos 1956 m. sukilimo 20-ties metų sukakčiai paminėti. Hungarian Freedom Fighter Federacijai šį minėjimą surengti padeda 32 tautos, Captive Nations Komitetas ir Heritage Groups of America. Lietuvius atstovauja H. Kulber-Kulbokienė, Nańcy Umbrazaite ir Regina Rūta. Meninėje programoje iš lietuvių dalyvaus J. Matulaitienės vad. tautinių šokių grupė. Bilietai po \$5.00.

VASILIAUSKAI, Kazys ir Elena su dviem sūnumis, kurie dabar vienas 25, kitas 24 metų amžiaus, prieš pusaštuoneris metus iš Cicerio, Ill. buvo išvykę nuolatiniai apsigyventi Lietuvoje. Per didelį vargą gavo leidimus grįžti į Ameriką ir jau apsigyveno Chicagoje.

ALDONA SABALYTĖ, Pratt Institute Brooklyne paeitą pavasarį gavusi meno mokslų magistrą, vasarą praleido Pietų Afrikoje su savo mokyklos grupe mokydama meną. Grupė stujavo tropiškųjų kraštų statybą. Lankė naujai įsikūrusias Vakarų Afrikos valstybes. Tuose kraštuose pastebėjo daug Tarybų Sąjungos prekių. Nigerijos universiteto knygų parduotuvėje, tarp kitko rado... ir nusipirko lietuvių kalba knygų išleisčių Vilniuje apie dail. Mikėną ir Vilniaus miestą.

DAIL. ONOS PASKEVIČIENĖS tapybos darbai paroda įvyksta spalio 30 - 31 dienomis pranciškonų židinyje. Rengia Lietuvos Moterų Federacijos valdyba.

ALGIS BUTKUS, baigęs karinę tarnybą Vietname, grįžo pas tėvą inž. J. Butkų gyv. Woodhaven, N.Y. Algis buvo apdovanotas Bronze Star ir gero elgesiu medaliu.

MARIJA DIRŽIENĖ pardavė Haven restoraną ir barą Woodhavene, 94-25 Jamaica Ave. Naujasis savininkas yra Jonas Čekavičius, kuris taip pat maloniai patarnaus visiems klientams.

VIENYBĖS ekskursijai iš Romos grįžtant į Ameriką, tuo pačiu laiku į Romą atvyko Lietuvos vyskupas Labukas, kurį pašitiko Lietuvos kolegijos dvasiškiai. Pas juos ir apsigyveno. Prieš keletą mėnesių ten pat apsigyveno ir kan. J. B. Končius.

MILIJONINIS FONDAS

Tęsinys iš 5 psl.

KUR INVESTUOTI?

Kelia abejonės ir fondo finansinė politika. Dabar maždaug pusė visų pinigų investuota į ilgalaikes obligacijas, kurios duoda maždaug 6% pelno ir metus ir kita pusė į akcijas, kurių nešamas pelnas ir dividendai smarkiai svyruoja. Bendra akcijų tendencija paskutiniaisiais metais buvo eiti žemyn. Kyla klausimas ar nevertėtų investuoti visus pinigus į ilgalaikes obligacijas ir tokiu būdu sutaupyti investavimo išlaidas. Sešis procentų pelnas per metus tada būtų garantuotas ir nereikėtų drebėti dėl akcijų kritimų ar dėl aukštų maklerių komisijų.

Daugiausia fondo pinigų yra Allis Chalmers Credit Corp. ilgalaikėje obligacijoje - net 282 tūkstančiai dolerių. Ji neša 6,75% pelno ir metus. Akcijose daugiausia pinigų investuota į Household Finance Corp. - 43 tūkstančiai dol., į Gen. Telephone and Electronics - 26, 777 dol. ir į General Electric Co. 25.544 dol. Kitos firmos, kurių akcijų LF turi už daugiau kaip 10,000 dol. yra: General Motors Co., Standard Oil (New Jersey) Co., Union America Co., IBM Co., Singer Co., West Penn Power Co., Upjohn Co., A. M. P., Inc. ir Atlantic Richfield. Geroji akcijas investuoto kapitalo pusė yra ta, kad jo vertė paprastai kyla su infliacija. Tuo tarpu ilgalaikių obligacijų pelną infliacija gali visai ištrinti. Akcijas tvarko Chicagos

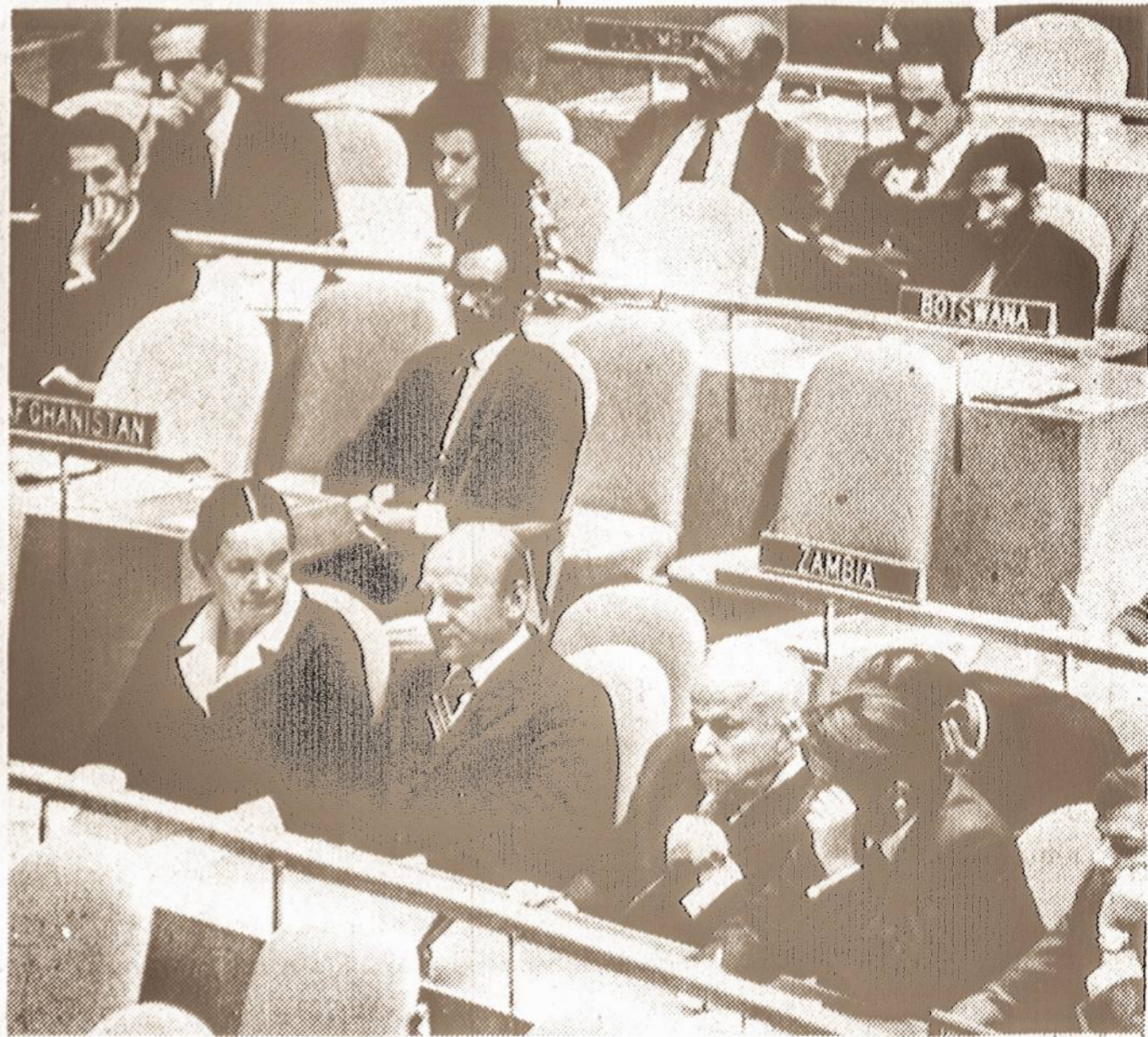
firma Security Supervisors, Inc. išdininkas H. Daras. Vertybės popieriai saugojami Continental Ill. National Banke.

VEIKLA APRIBOTA

Tarp kitų LF rūpesčių ir įstatyminiai apribojimai. Kad fondas liktų atleistas nuo federalinių mokesčių, jis turi savo pelną skirti tik švietimui, mokslui, kultūrai arba labdarystei federalinio vidaus mokesčių įstatymo (Internal Revenue Code) 501 (c) (3) paragrafo prasme. Kitas reikalavimas yra, kad tik trečdalis skirstomų pinigų gali būti pagrindinio kapitalo nešamas pelnas. Kiti turi atėti iš naujų pajamų. Štai dėl ko fondas turi nuolatos augti, nes kitaip jis praras savo atleidimą nuo mokesčių.

Salutinė fondo veikla buvo 3000 sidabrinų jubiliejinių medalių nuakalimas ir platinimas. Šiam darbui vadovavo A. Rėklaitis. Vienoje medallo pusėje yra visų trijų Lietuvos prezidentų atvaizdai: A. Smetonos, A. Stulginskio ir K. Griniaus. Kitoje - Vytis su užrašu: 50th ANNIVERSARY OF DECLARATION OF LITHUANIA 1918 - 1968. Kingdom 1251 - 1795. Restoration. Medallai parduodjami po 10 dol. Du trečdaliai jau išparduoti. Jie fondui davė pelno.

Lietuvių fondas turi savo būstinę. Jos adresas: 2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629. Finansinis sekretorius ir reikalų vedėjas yra K. Barzdukas.

Vytautas Zenkevičius, anksčiau buvęs pirmuoju sekretorium Tarybų Sąjungos Pasiuntinybėje Washington, D. C., vėl atvyko į Amerika. Šį kartą atvyko su Tarybų Sąjungos delegacija Jungtinėse Tautose. Nuotraukoje - V. Zenkevičius (antras iš kairės) matomas vienoje J. T. sesijoje. Lietuvoje jis eina Užsienio Reikalų Ministerijos pavaduotojo pareigas.

Intouristo atstovas iš Vilniaus A. Sutkus, kuris dabar su žmona vieši Amerikoje, aplankė visą eilę lietuviškų įstaigų, jų tarpe ir Pano Bručo White Horse Inn Woodhavene. Iš kairės (stovi) P. Bručas ir A. Žemaitis. Prie stalo sėdi: E. Bručienė, D. Averka, Sutkuvienė, A. Sutkus ir jo sesuo dr. Žemaitienė, su vyru gyvenanti New Jersey.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

Vienybės 85 metų sukaktuvinis banketas

ĮVYKSTA

Sekmadienį, lapkričio 28

PRADŽIA 2 VAL. PO PIETŲ

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBE

69-61 GRAND AVENUE, MASPETH, N. Y.

AUKA \$10.00